

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-R77.2

Datum: 21. januar 2009.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM II

U sastavu: sudija Carmel Agius, predsedavajući
sudija Alphons Orié
sudija Kevin Parker

Sekretar: g. John Hocking, vršilac dužnosti

Odluka od: 21. januara 2009.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNA VERZIJA

ODLUKA PO NAVODU O NEPOŠTOVANJU SUDA

Tužilaštvo:

g. Daryl Mundis
gđa Christine Dahl

Respondent:

g. Vojislav Šešelj

Prevod

1. Kontekst

1. Pretresno veće II (dalje u tekstu: Veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rešava po poverljivom i *ex parte* "Zahtevu tužilaštva na osnovu pravila 77 u vezi s kršenjem zaštitnih mera" (dalje u tekstu: Zahtev) podnetom 10. oktobra 2008. godine u predmetu *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, u kojem se, između ostalog, traži izdavanje naloga umesto optužnice za pokretanje postupka na osnovu pravila 77(D)(ii) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) protiv Vojislava Šešelja zbog nepoštovanja Suda. Zahtev je prvobitno podnet Pretresnom veću III, koje postupa u suđenju Vojislavu Šešelju. Dana 29. oktobra 2008. godine predsednik Međunarodnog suda naložio je ovom Veću da uzme Zahtev u razmatranje.

2. Veće ima u vidu i poverljivi i *ex parte* "Zahtev tužilaštva za odobrenje da prekorači broj reči koji je odobren za zahteve" (dalje u tekstu: Zahtev u vezi s brojem reči) od 10. oktobra 2008. godine, u kojem tužilaštvo traži odobrenje da u Zahtevu prekorači dozvoljeni broj reči.¹ Zahtev u vezi s brojem reči podnet je Pretresnom veću koje postupa u suđenju u predmetu *Šešelj* i nije konkretno naveden u nalogu predsednika kojim su podnesci vezani za nepoštovanje suda dodeljeni ovom Veću. Međutim, s obzirom na prirodu tog Zahteva, koja ga čini neodvojivim delom glavnog Zahteva, Veće smatra da je nadležno da prouči Zahtev u vezi s brojem reči. Veće se slaže s tužilaštvom da dato pitanje iziskuje detaljnu argumentaciju i da je stoga opravdano to što podnesak ima veći broj reči od propisanog.² Ono će dati traženo odobrenje.

2. Argumenti

3. Tužilaštvo, između ostalog, tvrdi da je optuženi Vojislav Šešelj svesno prekršio naloge kojima su određene zaštitne mere za tri svedoka u njegovom suđenju tako što je u knjizi čiji je on autor (dalje u tekstu: knjiga), objavio informacije na osnovu kojih se može utvrditi identitet

¹ Propisan Uputstvom o dužini podnesaka i zahteva.

² Zahtev u vezi s brojem reči, par. 4.

Prevod

tih svedoka.³ Tužilaštvo, između ostalog, traži da se protiv Vojislava Šešelja izda nalog umesto optužnice, u skladu s pravilom 77(D)(ii) Pravilnika (dalje u tekstu: zahtev tužilaštva).⁴

3. Pravo

4. Relevantni deo pravila 77 Pravilnika predviđa sledeće:

“(A) Vršeci svoja inherentna ovlašćenja, Međunarodni sud može da proglasi krivim za nepoštovanje suda one koji svesno i hotimično ometaju sprovođenje pravde, uključujući svako lice: [...]

(ii) koje obelodani informacije koje se odnose na taj postupak, svesno time kršeći nalog veća; [...]

(iv) koje preti svedoku, zastrašuje ga, [...] ili na drugi način utiče na svedoka koji svedoči ili je svedočio ili će svedočiti u postupku pred većem, ili na potencijalnog svedoka; [...]

(C) Kada veće ima razloga za sumnju da bi neko lice moglo biti krivo za nepoštovanje Međunarodnog suda, ono može:

(i) da uputi tužioca da istraži stvar u svrhu pripreme i podizanja optužnice za nepoštovanje suda;

(ii) kada kod tužioca, po mišljenju veća, postoji sukob interesa u vezi s predmetnim postupcima, da uputi sekretara da imenuje *amicus curiae* da istraži stvar i izvijesti veće da li postoji dovoljan osnov za pokretanje postupka zbog nepoštovanja suda; ili

(iii) da sâmo započne postupak.

(D) Ako veće smatra da postoji dovoljan osnov za postupak zbog nepoštovanja suda protiv nekog lica, veće može:

(i) u okolnostima opisanim u stavu (C)(i), da uputi tužioca da preduzme krivično gonjenje u toj stvari; ili

(ii) u okolnostima opisanim u stavu (C)(ii) ili (iii), da izda nalog *in loco* optužnice i da zatim bilo uputi *amicus curiae* da preduzme krivično gonjenje bilo da sâmo preduzme krivično gonjenje u toj stvari.

(E) Pravila o postupku i dokazima od četvrtog do osmog dela primenjuju se, *mutatis mutandis*, na postupak po ovom pravilu.”

5. Obelodanjivanje informacija u smislu pravila 77(A)(ii) treba protumačiti kao otkrivanje informacija čiji poverljivi status nije ukinut,⁵ uključujući objavljivanje identiteta svedoka za

³ Zahtev, par. 1.

⁴ Zahtev, par. 1, 41.

Prevod

kojeg su određene zaštitne mere koje sprečavaju takvo obelodanjivanje.⁶ Element *mens rea* nepoštovanja suda, kad se stavlja na teret na osnovu pravila 77(A)(ii), jeste svest navodnog prekršioca o činjenici da se njegovim obelodanjivanjem određene informacije krši neki nalog veća.⁷

4. Zaštitne mere

6. Tužilaštvo navodi da su prekršeni nalozi o zaštitnim merama u vezi s tri svedoka. Dvojici od tih svedoka su dodeljeni pseudonimi i naloženo je izobličjenje njihove slike i glasa tokom njihovog svedočenja. Obelodanjivanje identiteta i pismene izjave trećeg svedoka javnosti zabranjeno je nalogom izdatim u vezi s propratnim materijalom priloženim uz optužnicu protiv Vojislava Šešelja.⁸ U odluci od 30. avgusta 2007. godine, Pretresno veće u predmetu *Šešelj* naložilo je da korišćenje pseudonima, kao i izobličjenje slike i glasa, ostaju na snazi kad je reč o ova tri svedoka. Pretresno veće je takođe naložilo sledeće:⁹

“ix. kada osetljive informacije u vezi sa svedocima o kojima je reč u ovoj Odluci budu obelodanjene optuženom i njegovim saradnicima koji su potpisali sporazum o poverljivosti sa Sekretarijatom Međunarodnog suda, oni će se uzdržati od obelodanjivanja imena, adresa, mesta boravka ili bilo koje druge informacije koja bi omogućila identifikovanje tih zaštićenih svedoka, kao i od obelodanjivanja tih informacija trećoj strani, osim u meri u kojoj je takvo obelodanjivanje direktno i konkretno neophodno za pripremu dokaza odbrane;

x. svako lice kome budu obelodanjene poverljive informacije ili dokumenta, u smislu prethodnog paragrafa ix., biće obavešteno da ih ne sme kopirati, umnožavati ili objavljivati, niti da ih sme bilo kome otkrivati ili pokazivati, te da originale ili kopije tih dokumenata mora vratiti strani koja mu ih je dostavila, čim mu više ne budu potrebni za pripremu i izvođenje dokaza;

[...]

⁵ *Tužilac protiv Batona Haxhiua*, predmet br. IT-04-84-R77.5, Presuda po navodima o nepoštovanju Suda, 24. jul 2008. godine, par. 10.

⁶ *Tužilac protiv Zlatka Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/1-AR77, Presuda po žalbi Ante Nobila na odluku o nepoštivanju Suda, 30. maj 2001. godine, par. 40(c); *Tužilac protiv Domagoja Margetića*, predmet br. IT-95-14-R77.6, Presuda po navodima o nepoštivanju Suda, 7. februar 2007. godine, par. 15.

⁷ *Tužilac protiv Ivice Marijačića i Markice Rebića*, predmet br. IT-95-14-R77.2, Presuda, 10. mart 2006. godine, par. 18; *Tužilac protiv Josipa Jovića*, predmet br. IT-95-14 i IT-95-14/-R77, Presuda, 30. avgust 2006. godine, par. 20.

⁸ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-PT, Odluka po nalogu optužbe za izdavanje naloga o neobelodanjivanju, 13. mart 2003. godine, par. 3 Dispozitiva. Tužilaštvo tvrdi da je izjava svedoka VS-1141 obelodanjena Vojislavu Šešelju kao deo propratnog materijala, uz napomenu da ona nije za javnost; Zahtev, par. 7.

⁹ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-PT, Odluka u vezi s usvajanjem zaštitnih mera, 30. avgust 2007. godine (prevod na engleski originala na francuskom zaveden je 10. septembra 2007. godine).

Prevod

xiv. osim u slučajevima predviđenim u paragrafu ix, svako lice koje svesno i hotimično obelodani ime, adresu ili podatke o zaštićenom svedoku, ili bilo koju drugu informaciju koja bi omogućila njegovo identifikovanje, krši ovu Odluku i može biti krivično gonjeno, na osnovu pravila 77 Pravilnika, zbog nepoštovanja Međunarodnog suda;

xv. u smislu ove Odluke, izrazi "javno i/li javnost" označavaju i [...] saradnike [optuženog] koji nisu potpisali sporazum sa Sekretarijatom [...]."

7. Na naslovnoj stranici knjige kao autor je naveden Vojislav Šešelj i on je sudnici potvrdio da je on autor knjige.¹⁰ Reklo bi se da je knjiga objavljena nakon izdavanja naloga kojim su određene zaštitne mere za ova tri svedoka.

5. Navodi o identifikovanju zaštićenih svedoka

8. Knjiga sadrži opsežne i detaljne opise iskaza svedoka VS-053, VS-054 i VS-1141, pri čemu naslovi nekoliko poglavlja sadrže pseudonime tih svedoka.¹¹

9. U knjizi se navode podaci o profesiji i boravištu jednog od svedoka. Korišćen je pseudonim koji je tom svedoku dodeljen za potrebe postupka u predmetu protiv Šešelja. na drugim mestima u knjizi navedeno je svedokovo puno ime i prezime, zajedno s njegovom profesijom i mestom boravka. Takođe se pominju ime svedokove žene, njena narodnost, boravište njenih roditelja i ime porodice s kojom se navodno menjao za kuću.¹² Pored toga, informacije o ovom svedoku, u kojima se on navodi pod pseudonimom, odgovaraju informacijama o njemu koje su navedene u izjavama svedoka citiranim na drugim mestima u knjizi, na osnovu čega je lakše utvrditi identitet.¹³

10. U knjizi su navedeni profesija i boravište još jednog svedoka. U jednom od opisa događaja u kojem je taj svedok učestvovao, svedok se navodi pod pseudonimom, dok je u jednom drugom opisu istog događaja navedeno njegovo pravo ime. U knjizi se citira izveštaj o ovom svedoku, koji sadrži njegove nadimke, imena roditelja, datum i mesto rođenja i pojedinosti o njegovoj karijeri.¹⁴

¹⁰ Elektronska verzija knjige priložena je uz zahtev (Dodatak 2).

¹¹ Dodatak 2.

¹² Dodatak 2, str. 266, 274.

¹³ Dokazni predmeti u prilog zahtevu tužilaštva na osnovu pravila 77 u vezi s kršenjem zaštitnih mera, koji su priloženi uz zahtev (Dodatak 1), str. 76; Dodatak 2.

¹⁴ Dodatak 2.

Prevod

11. Što se tiče trećeg dotičnog svedoka, u knjizi se navodi ime njegovog sina.¹⁵ Navedeno je ime vlasnika kuće koju je svedok VS-1141 dobio u zamenu za svoju kuću.¹⁶ Na drugim mestima u knjizi naveden je tekst izjave vlasnika te kuće u kojoj je opisana razmena i navedeno svedokovo pravo ime.¹⁷ Naveden je tekst jednog dokumenta koji, pored drugih ličnih podataka, sadrži adresu svedoka i njegove žene.¹⁸ Pored toga, citirani su delovi izjave date za tužilaštvo zajedno s informacijom da ju je dao ovaj svedok i navedeno je njegovo pravo ime. Knjiga sadrži i transkript jednog razgovora, u kojem jedan član "tima" koji prikuplja materijal za knjigu razgovara s jednom osobom o svedoku i obaveštava sagovornika o ranijem zanimanju i radnom mestu svedoka.¹⁹

12. Pošto je pregledalo materijal koji je dostavilo tužilaštvo, Veće ima razloga da veruje da je moguće da je Vojislav Šešelj, koji je očigledno autor knjige, počinio nepoštovanje Međunarodnog suda jer je obelodanio informacije koje otkrivaju identitet ili na osnovu kojih se može utvrditi identitet zaštićenih svedoka i jer je obelodanio delove izjave jednog svedoka, čime je prekršio naloge Pretresnog veća koje postupa u suđenju Vojislavu Šešelju. Kao što je već navedeno, ima dokaza o tome da je knjiga objavljena posle izdavanja relevantnih naloga. Shodno tome, Veće se uverilo da protiv Vojislava Šešelja treba da pokrene postupak na osnovu pravila 77(C)(iii). Na osnovu predočenog materijala Veće se uverilo da postoji dovoljan osnov da se protiv Vojislava Šešelja pokrene postupak na osnovu pravila 77(D)(ii) zbog nepoštovanja Suda. Veće smatra da je u interesu pravde da krivični postupak po ovom pitanju vodi *amicus curiae*, kojeg će imenovati sekretar.

6. Sprečavanje daljeg obelodanjivanja

13. Tužilaštvo tvrdi da je knjiga objavljena i prodana u velikom broju primeraka.²⁰ Tužilaštvo, između ostalog, traži da se zabrani dalja prodaja knjige.²¹ Imajući u vidu činjenicu da identitet dotičnih zaštićenih svedoka nije izričito naveden, već da se može utvrditi samo na osnovu raznih pominjanja u knjizi, kao i da je knjiga objavljena pre više od godinu dana, Veće

¹⁵ Dodatak 1, str. 142, 148; Dodatak 2.

¹⁶ Dodatak 1, str. 148; Dodatak 2.

¹⁷ Dodatak 2.

¹⁸ Dodatak 2.

¹⁹ Dodatak 2.

²⁰ Zahtev, par. 23-24.

²¹ Zahtev, par. 44.

Prevod

smatra da se opasnost utvrđivanja identiteta može ukloniti primenom manje strogih mera nego što su one koje traži tužilaštvo. Tekst knjige se može redigovati, tako da se svedoci više ne mogu identifikovati. *Amicus curiae* kojeg imenuje sekretar, kao što je navedeno u prethodnom paragrafu, treba da sastavi spisak takvih redakcija i podnese ga Veću.

7. Dispozitiv

14. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 77 Pravilnika, Veće ovim:

(1) **ODOBRAVA** Zahtev u vezi s brojem reči:

(2) **ODOBRAVA** zahtev tužilaštva, utoliko što:

(a) **POKREĆE** postupak o nepoštovanju Suda protiv **VOJISLAVA ŠEŠELJA** jer je svesno i hotimično obelodanio informacije, svesno time kršeći nalog veća;

(b) **IZDAJE** protiv **VOJISLAVA ŠEŠELJA** nalog umesto optužnice, priložen kao Dodatak ovoj Odluci, kojim se on po jednoj tački tereti za nepoštovanje Međunarodnog suda, kažnjivo prema pravilu 77(A)(ii) Pravilnika, jer je svesno i hotimično obelodanio informacije, svesno time kršeći nalog veća;

(c) **UPUĆUJE** sekretara da imenuje tužioca *amicus curiae* koji će voditi krivični postupak po optužbi navedenoj u Dodatku ovoj Odluci;

(3) **IZJAVLJUJE** da će **VOJISLAV ŠEŠELJ** pristupiti pred ovo Veće u vreme koje bude određeno kako bi se izjasnio o krivici po toj optužbi;

(4) **UPUĆUJE** tužioca *amicus curiae* da podnese spisak redakcija knjige, kao što je navedeno u paragrafu 13 ove Odluke; i

(5) **UPUĆUJE** sekretara da tužiocu *amicus curiae* stavi na raspolaganje sledeće:

- kopije Zahteva i dodataka koji su uz njega priloženi,
- kopije odluke i naloga na koje se poziva odeljak 4 ove Odluke,
- kopije delova transkripta pretresa na koji se poziva odeljak 4 ove Odluke.

Prevod

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

Dana 21. januara 2009.
U Hagu,
Holandija

/potpis na originalu/
sudija Carmel Agius,
predsedavajući

[pečat Međunarodnog suda]

Prevod

DODATAK**NALOG UMESTO OPTUŽNICE**

VOJISLAV ŠEŠELJ, rođen 1954. godine u Sarajevu, Republika Bosna i Hercegovina, protiv kojeg se trenutno vodi suđenje na Međunarodnom sudu, tereti se po jednoj tački za nepoštovanje Međunarodnog suda, na osnovu pravila 77(A)(ii) Pravilnika, kako je navedeno dole u tekstu:

ČINJENIČNI NAVODI

1. Pretresno veće koje vodi pretresni postupak u predmetu *Tužilac protiv Vojislava Šešelja* naložilo je razne zaštitne mere za svedoke. U “Odluci u vezi s usvajanjem zaštitnih mera” od 30. avgusta 2007. godine, Pretresno veće koje postupa u predmetu *Šešelj* naložilo je da korišćenje pseudonima, kao i izobličenje slike i glasa, ostaju na snazi kad je reč o tim svedocima. Pretresno veće je takođe zabranilo obelodanjivanje “imena, adresa, mesta boravka ili bilo koje druge informacije koja bi omogućila identifikovanje tih zaštićenih svedoka, kao i od obelodanjivanja tih informacija trećoj strani, osim u meri u kojoj je takvo obelodanjivanje direktno i konkretno neophodno za pripremu dokaza odbrane”. Pored toga, obelodanjivanje pismene izjave jednog od svedoka zabranjeno je “Odlukom po zahtevu optužbe za izdavanje naloga o neobelodanjivanju”, koju je Pretresno veće donelo 13. marta 2003. godine.

2. Posle izdavanja tih naloga i odluka kojima su odobrene zaštitne mere, objavljena je knjiga čiji je autor Vojislav Šešelj. U knjizi se na više mesta pominju tri svedoka za koja su određene zaštitne, kao što je opisano u prethodnim paragrafima, uključujući njihova prava imena, zanimanje i mesto boravka, na osnovu čega se može utvrditi njihov identitet. Knjiga takođe sadrži delove pismene izjave jednog od svedoka, čije obelodanjivanje je zabranjeno odlukom od 13. marta 2003. godine, pomenutom u prethodnom paragrafu.

3. U vreme kad je knjiga objavljena, Vojislav Šešelj je znao za nalog kojim je zabranjeno obelodanjivanje pismene izjave dotičnog svedoka i za naloge kojima su određene zaštitne mere za tri gorepomenuta svedoka naloga kojima je konkretno zabranjeno obelodanjivanje informacija na osnovu kojih se može utvrditi identitet tih svedoka.

Prevod

OPTUŽBE

Svojim činjenjem i nečinjenjem **VOJISLAV ŠEŠELJ** je počinio **nepoštovanje Međunarodnog suda**, kažnjivo prema inherentnom ovlašćenju Međunarodnog suda i pravilu 77(A)(ii) Pravilnika, jer je svesno i hotimično ometao sprovođenje pravde tako što je u knjizi čiji je on autor obelodanio poverljive informacije, kršeći time naloge kojima su odobrene zaštitne mere, i što je obelodanio delove pismene izjave jednog svedoka.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

Dana 21. januara 2009.
U Hagu,
Holandija

/potpis na originalu/
sudija Carmel Agius,
predsedavajući

[pečat Međunarodnog suda]